

PREDSJEDNIK VLADE RH O STANJU NACIJE 25 GODINA OD 'OLUJE'

OSIGURANIH 22 MILIJARDE EURA IZ EU-A SNAŽNA SU MOTIVACIJA I POTICAJ ZA JOŠ SNAŽNIJE REFORMSKE ISKORAKE

AFP

Zbog dobrih ekonomskih pokazatelja i trendova te stabilnih javnih financija, Hrvatska je spremno dočekala ovu krizu i u situaciji je povoljnog zaduživanja

PLENKOVIĆ

Krajnje je vrijeme da stvorimo tolerantno ozračje u društvu

➔ Svi naši sugrađani koji su bili žrtve ratnih zločina imaju pravo na pijetet, bez obzira na njihovu nacionalnost. Time pokazujemo civilizacijsku gestu i izražavamo pijetet prema žrtvama u selu Grubori. Želimo transformirati odnose i staviti ih na nove osnove, uz poštivanje vrijednosti Domovinskog rata

Jadran Kapor
slobodnadalmacija.hr

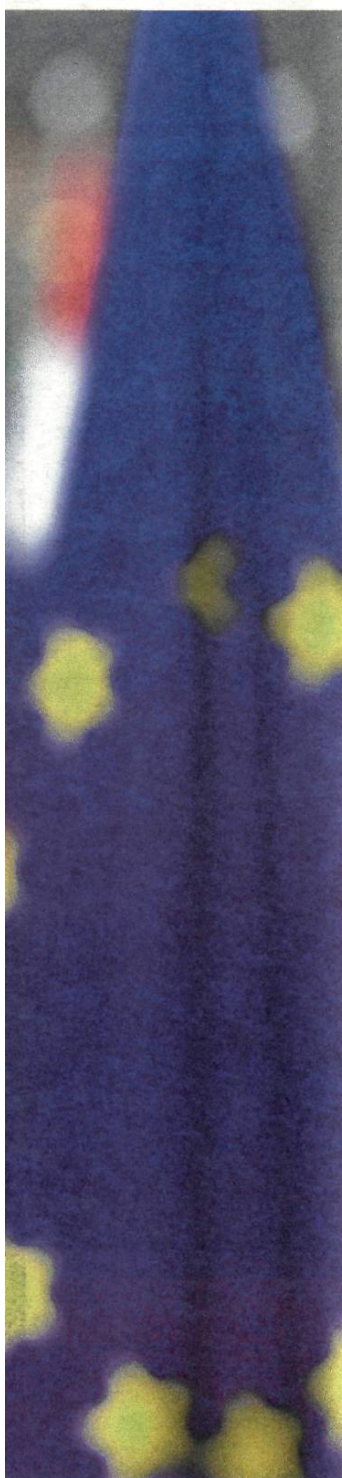

Ni na jednim parlamentarnim izborima do sada hrvatski glasači nisu imali toliko bogat izbor političkih opcija koliko na nedavnim izborima.

Nakon krajnje desnice, na političkoj se sceni pojavila i radikalnija ljevica, da bi na koncu opet pobijedio HDZ, ali ovog puta oslobođen radikalnih snaga bez kojeg ga se do sada nije moglo zamisliti. Nije se donedavno moglo zamisliti ni da predstavnik hrvatskih Srba bude nazočan obilježavanju vojno-redarstvene operacije Oluja, pa smo, eto i to dočekali. Mnogi smatraju da je tek time završen rat i ostvarena konačna pobjeda, a odlaskom ministra Medveda u Grubore postavljeni i temelji konačnog pomirenja. O velikom iskoraku ostvarenom uz ovogodišnji Dana pobjede, ali i o strateškim planovima koji bi Hrvatskoj trebali osigurati lakši prolaz kroz covid-krizu razgovarali smo s premijerom Andrejem Plenkovićem, koji napominje: – Dan pobjede i domovinske zahvalnosti te Dan hrvatskih branitelja jedan je od najvažnijih datuma hrvatske povijesti, koji je osigurao slobodu. Na počet-

ku novog mandata Vlade, a uoči ovogodišnje 25. obljetnice Oluje, smatrao sam da svi članovi Vlade trebaju biti u Kninu. Zato sam i pokrenuo inicijativu da nazočan bude i potpredsjednik Vlade iz redova SDSS-a Boris Milošević. Zahvaljujući politici koju je naša Vlada i parlamentarna većina vodila u protekle četiri godine, prije svega oko smanjivanja podjela i tenzija u društvu te uključivosti prema manjinama, stvorili smo međusobno povjerenje, a samim time i preduvjetu za dolazak predstavnika SDSS-a kao člana Vlade na obilježavanje Oluje u Knin. Mislim da je to važna poruka i doprinos pomirbi, dijalogu, toleranciji i izgradnji bolje budućnosti za Hrvatsku. Moja inicijativa ima cilj da na pragu četvrtog desetljeća naše samostalnosti stvorimo preduvjetu za tolerantno ozračje u društvu, uz poštivanje vrijednosti Domovinskog rata. Bitno je da u tom pogledu gradimo nacionalni konsenzus oko tog razdoblja, uključujući i pripadnike srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj.

•• Kako je došlo do odluke da ministar branitelj Tomo Medved 24. kolovoza ode u Grubore, gdje će odati počast stradalim nevinim civilima srpske nacionalnosti? – Što se tiče odluke da potpredsjednik Vlade i ministar branitelj Tomo Medved ode u Grubore,

padnuta, obranila se, pobijedila je i odaje počast svima koji su pali za našu slobodu u obrambenom i pravednom Domovinskom ratu. Oluja je bila pravno legitimna, vojno neizbježna i politički nužna. Uostalom i Haški sud je u oslobađajućoj presudi hrvatskim generalima potvrdio legitimnost vojno-redarstvene operacije Oluja. Važno pitanje koje nam predstoji riješiti u bilateralnim odnosima je pitanje nestalih. Četvrt stoljeća nakon kraja rata Hrvatska još traga za 1869 nestalih hrvatskih državljana. Naša je moralna obveza i dužnost da nastavimo činiti sve što je u našoj moći da pronađemo sve nestale u Domovinskom ratu odnosno njihove posmrtno ostatke.

•• Hrvatska je članica NATO-a i EU-a, ali još nije dio tzv. Schengenskog režima, a slobodno kretanje ljudi i roba najveća su blagodat života u Europskoj uniji. Do kada smo stigli u ostvarenju strateških ciljeva?

– Hrvatska je u tri desetljeća ostvarila sve svoje strateške ciljeve: uspostavili smo demokratski poredak, ustrojili državu, proglasili neovisnost, osigurali međunarodno priznanje, obranili je od nadmoćnijeg agresora i pobijedili ga, mirno reintegrirali Hrvatsko Podunavlje čime smo ostvarili puni teritorijalni integritet, obnovili je te postali članica NATO-a, najmoćnijeg vojnog saveza u svijetu, i Europske unije, zajednice najrazvijenijih europskih država i drugog svjetskog gospodarstva. To su ogromna postignuća u svega trideset godina i na to hrvatski narod ima itekako razloga biti ponosan.

– Pred nama je sada zadaća da gospodarski razvijemo Hrvatsku i podignemo životni standard naših sugrađana. Zato trebamo uhvatiti korak sa zemljama srednje Europe, koje nisu imale tako težak put pa se brže mogle razvijati. Na tom putu, uz dobro korištenje europskih fondova koji razvijaju Hrvatsku, naši strateški ciljevi su ulazak u Schengenski prostor i europodručje jer ćemo kroz te dvije europske integracije moći u potpunosti ostvariti svu korist koje nam donosi članstvo u Europskoj uniji. Ispunili smo sve tehničke uvjete za ulazak u Schengenski prostor i dobili zeleno svjetlo Europske komisije, i sada nam preostaje da se izborimo za političku odluku u tom smislu. Isto tako, ispunili smo sve kriterije i Akcijski plan reformi te 10. srpnja ušli u Europski tečajni mehanizam II, čime smo samo korak od usvajanja eura kao službene valute, što vjerujem da ćemo ostvariti prije kraja našeg mandata.

Potruga za nestalima

•• Je li bilo kakvih odjeka ovih odluka u međunarodni zajednici?

– To je ponajprije važno za Hrvatsku i hrvatsko društvo jer obilježavanje Oluje je prije svega nacionalni događaj. Ove krupne političke poteze poduzimamo na korist svih naših sugrađana, a uvjeren sam da međunarodna zajednica prati i valorizira naša nastojanja.

•• Službeni Beograd i Banja Luka na ovaj iskorak gledaju kao na izdaju srpstva s jedne, odnosno hrvatsko ponižavanje Srba s druge strane. Hoće li takav stav opet poništiti ostvareni napredak. Naime, Hrvatska je već imala srpskog potpredsjednika Vlade, pa to nije bitno pomoglo normalizaciji odnosa...

– Obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti te Dana branitelja je unutarnja hrvatska stvar, a način na koji to radimo ove godine šalje poruku za unaprjeđenje odnosa Hrvatske i Srbije. Hrvatska je bila na-

Pri samom vrhu EU-a po intenzitetu pomoći koja je na raspolaganju iz paketa 'EU za sljedeće generacije'. Da bismo mogli koristiti ta sredstva, Vlada će izraditi Nacionalni plan oporavka koji je važan jer će definirati reformske potrebe

BRUNO KOMEVIĆ/HANZA MEDIA

okvir za razdoblje 2021.-2027. te paket za oporavak pod nazivom "EU za sljedeće generacije", s ciljem ublažavanja posljedica krize uzrokovane pandemijom COVID-19. Dogovor o osiguravanju paketa oporavka bitan je za cijelu EU jer su sve države suočene s ozbiljnim gospodarskim padom u ovoj godini, a povratak na predkrizne razine ne očekuje se prije 2022. Ono što je važno za Hrvatsku je činjenica da smo osigurali preko 22 milijarde eura koje su jamstvo sigurne budućnosti i brzog gospodarskog oporavka. Bitno je spomenuti da smo kvalitetnom argumentacijom dodatno osigurali još 400 milijuna eura za regionalni razvoj te 100 milijuna eura za poljoprivredu i ruralni razvoj, jer su nam razvojne potrebe u tim područjima velike.

•• Uvjeti za dobivanje tog novca su prilično strogi? Može li uopće sami osmisliti dovoljno projekata ili je bolje u tome potražiti konzultantsku pomoć iz inozemstva?

– U okviru paketa za oporavak gospodarstva od krize uzrokovane pandemijom koronavirusa, pod nazivom "EU za sljedeće generacije", Hrvatskoj je na raspolaganju najmanje 9,4 milijarde eura, od čega najmanje 8,3 milijarde eura u okviru Instrumenta za oporavak otpornost. To su iznimno velika sredstva jer dosežu oko 18% BDP-a. Po tome je Hrvatska pri samom vrhu EU po intenzitetu pomoći koja je na raspolaganju iz paketa pomoći "EU za sljedeće generacije". Da bismo mogli koristiti ta sredstva za oporavak i otpornost gospodarstva, Vlada će izraditi Nacionalni plan oporavka koji je važan jer će definirati reformske potrebe i projekte koji bi se financirali, poput

Hrvatska je u tri desetljeća ostvarila sve svoje strateške ciljeve. Pred nama je sada zadaća da podignemo životni standard naših sugrađana. Zato trebamo uhvatiti korak sa zemljama srednje Europe, koje nisu imale tako težak put

održavanja likvidnosti malih i srednjih poduzeća, jačanja otpornosti zdravstvenog sustava, okolišne infrastrukture, održivog prometa, širokopojsnog interneta te jačanja kapaciteta javne uprave. Osiguranih 22 milijarde eura iz EU-a snažna su motivacija i poticaj za još snažnije reformske iskorake. Ova kriza prigoda je za transformaciju Hrvatske, našeg društva i gospodarstva. Kako bismo u idućim godinama uspješno usmjeravali navedena EU sredstva, potrebno je angažiranje svih aktera, odnosno županija, gradova, općina i drugih potencijalnih korisnika u smislu predlaganja, ali i provedbe projekata.

Turistički rezultati

•• Nalazimo se na vrhuncu turističke sezone. Izgledno je da ćemo na koncu godine, ne dode li do ozbiljnijeg razbuktavanja korone, imati trećinu turističkog prometa u odnosu na lani. Može li pad BDP-a ipak ostati jednoznačen?

– Protekli vikend u Hrvatskoj je dnevno boravilo više od 700.000 turista što je prije nekoliko mjeseci bilo gotovo nezamislivo. Od početka godine imamo 4,3 milijuna dolazaka i 27 milijuna noćenja. Ukoliko bi se sadašnji rezultati nastavili i ukoliko bi zadržali rezultate na blizu 50% prošlogodišnjeg prometa, Hrvatska bi se pokazala kao jedna od uspješnijih turističkih destinacija tijekom pandemije COVID-19, ali što je još važnije to bi imalo veliki značaj za cjelokupno hrvatsko gospodarstvo.

– To je i rezultat pravovremenih restriktivnih mjera koje smo poduzeli u prvom valu borbe protiv COVID-19. Pokrenuli smo i aplikaciju Enter Croatia, kako bismo omogućili dolazak turista u sigurnim uvjetima.

Sve države članice EU ove godine zabilježile će oštar pad gospodarstva, koji će biti vidljiviji u onim državama u kojima veći udio u gospodarstvu imaju posebice pogodeni sektori, poput turizma. Naša očekivanja su nešto optimističnija, iako se temelje na inicijalnim procjenama da bi turistička sezona mogla dosegnuti 30-ak posto prošlogodišnje. Dosađajni rezultati turističke sezone ipak su nešto bolji od očekivanja. Tome je pridonio zajednički rad javnog i privatnog sektora. Stožera ciljne zaštite, Ministarstva turizma, HTZ-a i čitavog turističkog sektora, koji su intenzivno radili na brojnim mjerama i rješenjima za prepoznatljivost Hrvatske kao sigurne turističke destinacije. Stoga ćemo nakon turističke sezone imati jašniji pregled situacije i eventualne potrebe za prilagodbama naših prognoza daljnjih gospodarskih kretanja.

•• Hrvatska se, da bi prebrodila krizu, nakon šest godina ekonomskog rasta, mora dodatno zadužiti. Po kakvim uvjetima uzimamo te kredite i koliko ćemo ih dugo vraćati?

– Zbog dobrih ekonomskih pokazatelja i trendova te stabilnih javnih financija, Hrvatska je spremno dočekala ovu krizu i u situaciji je povoljnog zaduživanja. Tako je Ministarstvo financija 10. lipnja uspješno izdalo euroobveznicu na međunarodnom tržištu kapitala u ukupnom nominalnom iznosu od 2 milijardi eura, dospjeća 2031. godine. Godišnja kupon-ska kamatna stopa iznosi 1,5%.

a ostvarena je snažna potražnja u ukupnom iznosu od 8,45 milijardi eura, što je oko 4,2 puta više u odnosu na nominalni iznos izdanja. Navedeno je Hrvatskoj omogućilo da najnovije zaduženje postigne uz čak 45 baznih bodova niže od inicijalno objavljene cijene. Primici od izdanja koriste se za refinanciranje euroobveznice iznosa 1,25 milijardi dolara koja je dospjela u srpnju, iz čega proizlazi da će se ostvariti godišnja ušteda na kamatama od gotovo 360 milijuna kuna. Preostali dio izdanja iskoristit će se za financiranje mjera za pomoć gospodarstvu pogođenom pandemijom COVID-19.

Postignuti konačni uvjeti izdanja i razina interesa još su jednom potvrdili snažan status Hrvatske kao atraktivnog izdavatelja na međunarodnom tržištu kapitala. Tome je svakako pridonijelo zadržavanje kreditnog rejtinga Hrvatske na investicijskoj razini, unatoč pandemiji koronavirusa. Na takodobru pecepciju Hrvatske na inozemnim tržištima utjecao je i naš ulazak u Europski tečajni mehanizam II početkom srpnja, što je veliko postignuće, jer je to zadnja faza prije ulaska u europodručje. Potrebno je spomenuti i da smo krajem lipnja na domaćem tržištu izdali još dvije tranše obveznica, uz prinos do desetljeća ispod 1%. Uspješnom realizacijom tih izdanja dokazali smo da imamo povjerenje i na domaćem tržištu kapitala.

Porezna reforma

•• Vlada je najavila porezne olakšice koje bi se trebale početi primjenjivati od 1. siječnja 2021. godine. To je i jedno od glavnih predizbornih obećanja HDZ-a. Hoćete li zbog krize koja će nas snažno pogoditi ove jeseni i zime, odustati od tog obećanja? Ostvarite li ga, u državnu blagajnu će se slijevati manje novca?

– Podsjetit ću da smo u prošlom mandatu kroz četiri kruga porezne reforme građane i poduzetnike rasteretili za skoro 9 milijardi kuna. I tada smo inali nepredviđene i neplanirane situacije, kao primjerice krizu koncerna Agrokor, protestirana jamstva u brodogradilištima, Petrokemiju i dr. Ipak, uspješnim modelom fiskalne konsolidacije i discipline uspješno smo ostvarili rezultate u većini naših planova. Povećali smo minimalnu plaću, prosječnu plaću, mirovine te stvorili ozračje za otvaranje preko 100 tisuća novih radnih mjesta.

Nastavit ćemo s poreznim i administrativnim rasterećenjima koja će kreirati povoljnije uvjete poslovanja te bolju investicijsku klimu. Stoga ćemo smanjiti stopu poreza na dohodak s 24% na 20% odnosno s 36% na 30%, a poduzećima s godišnjim prihodom do 7,5 milijuna kuna smanjiti ćemo stopu poreza na dobit s 12% na 10%, čime ćemo obuhvatiti 110.000 poduzeća, odnosno njih 93%. Što se tiče radnih mjesta, Vlada je proteklih mjeseci osigurala plaće za preko 600.000 zaposlenih i likvidnost za preko 100.000 poslodavaca. Pripremit ćemo i nove mjere kako bismo učinili sve što je u našoj moći da sačuvamo zdravlje i živote, ali i svako radno mjesto.

•• Propala je vaša inicijativa da se sastanete s čelnicima opozicijskih stranaka koje imaju predstavnike u Saboru. Oni su to protumačili kao

pokušaj dobivanja njihove podrške vašoj Vladi, a Vi tvrdite da ste ih htjeli izvjestiti o razmjerima krize koja se sprema?

– HDZ je već jutro nakon izbora imao osiguranu parlamentarnu većinu. Nismo razgovarali ni sa kim od preostalih 75 zastupnika, niti itko osim mene ima mandat u HDZ-u da razgovara s bilo kime od njih kada je riječ o potpori parlamentarnoj većini i Vladi, a ja nisam razgovarao ni sa kim. Koaliram s predstavnicima manjina, HNS-om i Reformistima s kojima smo i dosad surađivali i skojima ćemo, siguran sam, realizirati program Vlade. I 76 ruku je dovoljno kada postoji kohezija, funkcionalnost i želja za radom za Hrvatsku. Što se tiče sastanka s čelnicima vodećih stranaka u okviru koalicija koje su ušle u Sabor, naša namjera bila je razgovarati o gospodarskim i zdravstvenim izazovima koji su pred Hrvatskom, naporima za očuvanje radnih mjesta, obnovi Zagreba nakon razornog potresa te, u tom trenutku, pripremama za Europsko vijeće. To što predstavnici oporbenisu bili spremni individualno doći na neformalnu kavu nakon izbora pokazuje neshvaćanje trenutka u kojem se Hrvatska nalazi.

•• Sigurno računate i na podršku saborskih zastupnika koji nisu dio vladajuće koalicije. Možete li nam otkriti o kome se radi?

– Ova je većina potpuno legitimna, čvrsta i stabilna. Ukoliko netko od onih koji su bili protiv iskazivanja povjerenja Vladi ili možda nisu glasali, kasnije eventualno želi dati podršku parlamentarnoj većini i Vladi – to može učiniti, ali samoinicijativno, javno i transparentno.

Pantovčak - Banski dvori

•• Na kraju, je li prepucavanje na razini Pantovčak - Banski dvori, tek dio političkog folkloru u sezoni kiselih kraslavaca, ili između Vlade i Predsjednika postoje ozbiljna razmimoilaženja oko strateških pitanja kao što su sigurnost zemlje i vanjska politika?

– Mi surađujemo u okviru ustavnih ovlasti i obveza. Meni je jedino važno što misle hrvatski građani, koji su i na parlamentarnim izborima pokazali da prepoznaju razliku između odgovorne i ozbiljne politike koja rješava najkrupnije izazove s kojima se suočava hrvatsko društvo, nasuprot onih koji nastoje banalizirati i trivijalizirati probleme koji su pred nama. Povjerenje građana obvezalo nas je odmah prionemo poslu. Išli smo na izbore 5. srpnja kada je intenzitet COVID-19 najniži, a već drugo jutro 6. srpnja imali smo osiguranu parlamentarnu većinu. 10. srpnja ušli smo u Europski tečajni mehanizam 2. 16. srpnja smo dobili mandat za sastavljanje Vlade. Otišli smo na Europsko vijeće u Bruxelles i Hrvatskoj osigurali 22 milijarde eura. 22. srpnja konstituiran je novi saziv Hrvatskog sabora. Formirali smo Vladu, smanjili broj ministarstava i 23. srpnja dobili povjerenje u Hrvatskom saboru. Predložili smo Zakon o obnovi Zagreba, koji je Sabor izglasao u prvom čitanju. 5. kolovoza imamo predstavnik SDSS-a kao člana Vlade na obilježavanju 25. obljetnice Oluje. Ovih 30 dana iza nas uistinu je jedinstvenost za hrvatsku političku scenu. ●